

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA

T/9337. számú törvényjavaslat

Magyarország Kormánya, Ukrajna Miniszteri Kabinetje és az Oroszországi Föderáció Kormánya között a Magyarország és az Oroszországi Föderáció között Ukrajna területén keresztül történő nukleárisanyag-szállításról szóló megállapodás kihirdetéséről

Előadó:

**Németh Lászlóné
nemzeti fejlesztési miniszter**

Budapest, 2012. december

2012. évi ... törvény

Magyarország Kormánya, Ukrajna Miniszteri Kabinetje és az Oroszországi Föderáció Kormánya között a Magyarország és az Oroszországi Föderáció között Ukrajna területén keresztül történő nukleárisanyag-szállításról szóló megállapodás kihirdetéséről

1. §

Az Országgyűlés e törvénnyel felhatalmazást ad a Magyarország Kormánya, Ukrajna Miniszteri Kabinetje és az Oroszországi Föderáció Kormánya között a Magyarország és az Oroszországi Föderáció között Ukrajna területén keresztül történő nukleárisanyag-szállításról szóló megállapodás (a továbbiakban: Megállapodás) kötelező hatályának elismerésére.

2. §

Az Országgyűlés a Megállapodást e törvénnyel kihirdeti.

3. §

A Megállapodás hiteles magyar nyelvű szövege a következő:

„MEG Á L L A P O D Á S

Magyarország Kormánya, Ukrajna Miniszteri Kabinetje és az Oroszországi Föderáció Kormánya között a Magyarország és az Oroszországi Föderáció között Ukrajna területén keresztül történő nukleárisanyag-szállításról

Magyarország Kormánya, Ukrajna Miniszteri Kabinetje és az Oroszországi Föderáció Kormánya (a továbbiakban együtt: Felek),

kiindulva a Felek népei és államai közötti baráti kapcsolatokból,

törekedve az atomenergia békés célú felhasználása területén való együttműködés fejlesztésére,

elismerve a friss és a kiegészített nukleáris üzemanyagok és más nukleáris anyagoknak Magyarország és az Oroszországi Föderáció között Ukrajna területén keresztül való szállításának szükségességét,

betartva a nukleáris anyagok szállítására vonatkozó nemzetközi megállapodásokat és a Felek országainak jogszabályait,

figyelembe véve a Nemzetközi Atomenergia Ügynökség (NAÜ) vonatkozó dokumentumait,

figyelembe véve Magyarország tagságát az Európai Unióban és az Európai Atomenergia Közösségben,

figyelembe véve az Oroszországi Föderáció tagságát a Vámunióban és az Egységes Gazdasági Térségben,

az alábbiakban állapodtak meg:

1. Cikk

A Felek együttműködnek a friss és a kiégett nukleáris üzemanyagok, a nukleáris üzemanyag ciklushoz tartozó más kategóriájú nukleáris anyagoknak, a természetes uránnak, a kiégett nukleáris anyagok feldolgozásának eredményeként keletkező radioaktív anyagoknak, valamint az ilyen anyagok vasúti szállítására szolgáló üres csomagolási egységeknek (a továbbiakban: különleges szállítmányok) az Oroszországi Föderációból Magyarországra, és Magyarországról az Oroszországi Föderációba Ukrajna területén keresztül történő szállításának biztosítása terén.

A különleges szállítmányoknak a Felek államai területére való behozatala, valamint az onnan való kivitele az egyes Felek államai jogszabályainak, valamint Magyarország tekintetében az Európai Unió jogszabályainak, különösen az Európai Atomenergia Közösség jogi normáinak, az Oroszországi Föderáció tekintetében pedig a Vámunió és az Egységes Gazdasági Térség jogi aktusainak megfelelően történik.

2. Cikk

A Felek hatáskörrel rendelkező szervei az alábbiak:

a) a jelen Megállapodás megvalósításával és a vitás kérdések megvitatásával kapcsolatban:

- Magyarország részéről – az Országos Atomenergia Hivatal;
- Ukrajna részéről – az Állami Nukleáris Biztonsági Felügyelet;
- az Oroszországi Föderáció részéről – a „Roszatom” állami atomenergetikai társaság;

b) nukleáris és sugárvédelmi biztonsági szabályozási és felügyeleti kérdésekben:

- Magyarország részéről – az Országos Atomenergia Hivatal;
- Ukrajna részéről – az Állami Nukleáris Biztonsági Felügyelet;
- az Oroszországi Föderáció részéről – a Föderációs Környezetvédelmi, Technológiai és Atomenergetikai Felügyelet (nukleáris és sugárvédelmi szabályozás területén valamint a fizikai védelem felügyeletének területén), a Föderációs Orvos-biológiai Ügynökség (a sugárvédelem felügyelete területén) valamint a Föderációs Fogasztóvédelmi és „Emberi Jólét” Felügyeleti Ügynökség (a különleges szállítmányok szállításának során a lakosságra vonatkozóan a sugárvédelem területén);

c) a különleges szállítmány fizikai védelmével, és azon belül annak őrzésével kapcsolatos kérdésekben:

- Magyarország részéről – az Országos Atomenergia Hivatal (a fizikai védelmi terv megvalósításának engedélyezése területén), az Országos Rendőr-főkapitányság (az útvonal-biztosítási feladatok területén) és a Terrorrelhárítási Központ (a szállítmány őrzése és közvetlen védelme területén);

- Ukrajna részéről – az Állami Nukleáris Biztonsági Felügyelet (a fizikai védelem területén, az őrzés kivételével) és az Ukrán Belügyminisztérium Belügyi Egységeinek Főkapitánysága (az őrzés területén);

- az Oroszországi Föderáció részéről – a „Roszatom” állami atomenergetikai társaság (a fizikai védelem területén, az őrzés kivételével) és az Oroszországi Föderáció Belügyminisztériuma (az őrzés területén);

d) a különleges szállítmányok szállítását érintő kérdésekben:

- Magyarország részéről – Magyarország Nemzeti Fejlesztési Minisztériuma;

- Ukrajna részéről – Ukrajna Infrastruktúra Minisztériuma;

- az Oroszországi Föderáció részéről – az Oroszországi Föderáció Közlekedési Minisztériuma (normatív szabályozás ellátása területén), a Föderális Vasúti Közlekedési Ügynökség (különleges szállítások igazgatása/kezelése terén), és az Oroszországi Vasutak Nyrt. (különleges szállítások lebonyolítása terén).

A hatáskörrel rendelkező szervek összetételében bekövetkező változásokról a Fél diplomáciai úton értesíti a másik két Felet.

3. Cikk

1. A különleges szállítmány szállítása vasúton történik, közvetlen, átrakás nélküli forgalomban Magyarország, az Oroszországi Föderáció és Ukrajna területén.

2. A Felek államhatárainak átlépése a különleges szállítmány kíséretét ellátó őrseg (védelem) tagjai által, továbbá a különleges szállítmánynak, illetve az őrseg (védelem) fegyverzetének és felszerelésének, valamint a kísérő személyzetnek az áthaladása az államhatárokon az egyes Felek államainak jogszabályai, valamint Magyarország tekintetében az Európai Unió jogszabályai, különösen az Európai Atomenergia Közösség jogi normái, az Oroszországi Föderáció tekintetében pedig a Vámunió és az Egységes Gazdasági Térség jogi aktusai, szerint történik.

4. Cikk

1. A különleges szállítmány jelen Megállapodás keretében történő szállításának kötelező feltétele Magyarország és az Oroszországi Föderáció jogi személyei közötti szerződések megléte.

2. Az Ukrán Fél biztosítja a különleges szállítmányokat szállító közlekedési eszköz tranzitját Ukrajna területén keresztül.

3. A Felek államai területén a szállítási műveletek során keletkező jogviszonyokat az egyes Felek államainak jogrendje, valamint Magyarország vonatkozásában az Európai Unió jogszabályai, különösen az Európai Atomenergia Közösség jogi normái, az Oroszországi Föderáció vonatkozásában a Vámunió és az Egységes Gazdasági Térség jogi aktusai szabályozzák, továbbá a Felekre irányadóak a jelen Megállapodás elválaszthatatlan részét képező 1. számú Mellékletben felsorolt nemzetközi dokumentumok is.

4. A különleges szállítmányokat szállító közlekedési eszköz ukrainai tranzitjának engedélyezési rendjét Ukrajna jogszabályai határozzák meg.

5. A Felek hatáskörrel rendelkező szervei kidolgozzák és jóváhagyják a különleges szállítmányoknak Magyarország és az Oroszországi Föderáció között Ukrajna területén keresztül

történő szállításának szervezési és végrehajtási feltételeit, amelyek tartalmára vonatkozó követelményeket a jelen Megállapodás elválaszthatatlan részét képező 2. számú Melléklet tartalmazza.

5. Cikk

1. A különleges szállítmánynak a feladó vagy a címzett képviselői által történő kíséretének rendjét, amennyiben ilyen kíséretre szükség van, az Oroszországi Föderáció és Magyarország megfelelő jogi személyei által megkötendő szerződések határozzák meg.

2. Mindegyik Fél – a hatáskörrel rendelkező szervei útján – saját államának területén biztosítja a különleges szállítmány kíséretét ellátó személyekre háruló kötelezettségek teljesítéséhez szükséges feltételeket.

6. Cikk

1. A Felek – a hatáskörrel rendelkező szerveik útján – saját államuk területén intézkedéseket tesznek a különleges szállítmányok fizikai védelmének érdekében, a nukleáris anyagok fizikai védelméről szóló, 1979. október 26-án kelt egyezményben foglaltaknak megfelelően.

2. A kiegészített nukleáris üzemanyagot a teljes szállítási útvonalon fegyveres őrséggel kell őrizni. A friss nukleáris üzemanyag és más különleges szállítmányok őrzésének biztosítását a Felek államainak jogszabályai határozzák meg. A friss nukleáris üzemanyag Ukrajna területén történő szállítása fegyveres őrzéssel történik.

3. A különleges szállítmányok védelmét Magyarország területén a magyar fegyveres őrség, az Oroszországi Föderáció területén az orosz fegyveres őrség, Ukrajna területén az ukrán fegyveres őrség végzi.

A különleges szállítmányok műszaki átadása, beleértve a műszaki ellenőrzést, a sugárvédelmi ellenőrzést és a különleges szállítmány fizikai épségének ellenőrzését, az ukrán-orosz határon való áthaladáskor Hutor Mihajlovszkij és Kupjanszk Szortyirovocsnij vasúti pályaudvarokon, a különleges szállítmányoknak a magyar-ukrán határon való áthaladásánál Magyarország irányába történő átlépésekor Csap vasútállomáson, a különleges szállítmányok Ukrajna irányába történő áthaladása esetén Záhony vasúti állomáson történik.

Az őrségváltások helye Hutor Mihajlovszkij és Kupjanszk Szortyirovocsnij vasúti pályaudvarok, valamint Záhony-Csap állami határátkelő pont.

A különleges szállítmány őrzésének felelőssége az említett műszaki átadás-átvétel és az őrségváltás után kerül át a másik Félhez.

4. Az őrségváltás eljárási rendjét, a különleges szállítmányok szállítása során történő őrzési felelősség átadásának rendjét, továbbá a határőrség, a vámellenőrzést végző szerv, valamint az állami ellenőrzést végző egyéb szervek képviselőinek a különleges szállítmányokat szállító közlekedési eszközhöz való hozzáférési rendjét, – amely által a határellenőrzés, a vámellenőrzés, az egészségügyi- és a sugárellenőrzés megvalósul – a jelen Megállapodás elválaszthatatlan részét képező 3. számú Melléklet tartalmazza.

5. A különleges szállítmányok, vagy azok egy részének elvesztéséért az a Fél vállalja a felelősséget, amely államának fennhatósága alatt a különleges szállítmányokat szállító közlekedési eszköz őrsége (védelme) a különleges szállítmányok elvesztése pillanatában szolgálatban állt, azokban az esetekben pedig, amikor a különleges szállítmányok őrizet nélkül kerültek szállításra az a Fél, amelynek területén az elvesztés bekövetkezett.

7. Cikk

1. A különleges szállítmány szállítása során bekövetkezett nukleáris balesetből eredő nukleáris kár (a továbbiakban: atomkár) tekintetében az atomkárokért való polgári jogi felelősségről Bécsben 1963. május 21-én kelt nemzetközi egyezmény rendelkezései irányadóak.

2. Az atomkárokért való polgári jogi felelősségről Bécsben 1963. május 21-én kelt nemzetközi egyezményben előírt rend szerint az atomkárokért felelősséggel tartoznak:

- a különleges szállítmányoknak Magyarország területéről az Oroszországi Föderáció területére történő szállítása során: a magyar üzemeltető a különleges szállítmány orosz üzemeltetőnek való átadása pillanatáig, az orosz üzemeltető a különleges szállítmány magyar üzemeltetőtől való átvétele pillanatától azon a ponton, ami a szerződésben rögzítésre kerül;

- a különleges szállítmányoknak az Oroszországi Föderáció területéről Magyarország területére történő szállítása során: az orosz üzemeltető a különleges szállítmány magyar üzemeltetőnek való átadása pillanatáig, a magyar üzemeltető a különleges szállítmány orosz üzemeltetőtől való átvétele pillanatától azon a ponton, ami a szerződésben rögzítésre kerül.

8. Cikk

1. A különleges szállítmány szállítása közben bekövetkezett balesetek, köztük a nukleáris balesetek (a továbbiakban: baleset) következményeinek felszámolása, valamint a baleset körzetében az őrzés és a hírkapcsolat biztosítása annak a Félnek a feladata, amely államának területén a baleset bekövetkezett.

2. Amennyiben az a Fél, amelynek állama területén a baleset bekövetkezett hivatalosan segítséget kér, a többi Fél a Bécsben, 1986. szeptember 26-án aláírt, a nukleáris baleset, vagy sugaras veszélyhelyzet esetén való segítségnyújtásról szóló egyezménynek és a saját állama jogszabályainak megfelelően kivezenlyi saját személyzetét a baleset következményeinek felszámolására.

3. Magyarország vagy az Oroszországi Föderáció, annak függvényében, hogy a jelen Megállapodás 7. Cikk 2. pontja értelmében melyik Fél államában működő üzemeltető viseli a felelősséget az atomkáráért, garantálja a nukleáris baleset következményeinek felszámolásával kapcsolatos költségek (a nukleáris baleset esetén végzett mentési és egyéb halaszthatatlan munkák, amelyek életmentésre és az emberek egészségének megőrzésére, valamint az anyagi károk és természeti környezetet érő veszteségek mértékének csökkentésére, továbbá a nukleáris baleset környékének lezárására, a balesetre jellemző veszélyforrások hatásának megszüntetésére irányulnak) saját államában működő üzemeltetője általi megtérítését. A Felek eltérő megállapodása hiányában az említett költségeket egy hónapon belül kell megtéríteni, attól a naptól számítva, amikor Magyarország vagy az Oroszországi Föderáció elismerte annak a Félnek a pénzügyi követeléseit, amely államának a területén a baleset bekövetkezett.

4. A Felek a balesetekkel kapcsolatos vitás kérdéseket, beleértve az atomkár megtérítésével kapcsolatos kérdéseket konzultációk és tárgyalások útján rendezik.

9. Cikk

1. A Felek jelen Megállapodás 2. Cikk a) pontjában meghatározott hatáskörrel rendelkező szervei írásban tájékoztatják egymást a különleges szállítmány szállításáról, legalább 20 nappal annak megkezdése előtt.

2. A Felek biztosítják a különleges szállítmányok szállításával kapcsolatos információk minősítés szerinti védelmét, és olyan intézkedéseket hoznak, amelyek kizárják annak nyilvánosságra kerülését.

10. Cikk

1. A Felek tájékoztatják a letéteményest arról, hogy a Felek teljesítették a Megállapodás hatálybaléptetéséhez az államukban szükséges eljárásokat. A jelen Megállapodás az utolsó, diplomáciai úton kapott ilyen értesítés kézhezvételétől számított 9. napon lép hatályba, amelyről a letéteményes haladéktalanul tájékoztatja a Feleket.

2. A jelen Megállapodást a Felek tíz éves időtartamra kötik. Az érvényessége automatikusan további tízéves időszakokra meghosszabbodik, amennyiben a jelen Megállapodás esedékes érvényességi határidejének lejárta előtt legalább tizenkettő hónappal egyik Fél sem értesíti diplomáciai úton a letéteményest arról a szándékáról, hogy a jelen Megállapodást felmondja.

3. Mindegyik Fél javaslatot tehet a jelen Megállapodás módosítására. A módosítások tervezeteit a letéteményesnek kell átadni diplomáciai úton, aki tájékoztatja erről a többi Felet.

4. Abban az esetben, ha a Felek értesítik a letéteményest egyetértésükről a javasolt módosításokat illetően, úgy a módosítások a jelen Megállapodás 10. cikk 1. pontjának megfelelően hatályba lépnek.

5. A jelen Megállapodás hatálybalépésével hatályát veszti a Magyar Köztársaság Kormánya, az Orosz Föderáció Kormánya és Ukrajna Kormánya között a Magyar Köztársaság és az Orosz Föderáció között Ukrajna területén keresztül történő nukleáris üzemanyag szállítás terén való együttműködésről 1992. december 29-én megkötött egyezmény.

11. Cikk

A jelen Megállapodás letéteményese Magyarország Kormánya.

Készült Kijevben, 2012. október 17-én, egy eredeti példányban magyar, orosz és ukrán nyelveken, mindhárom szöveg egyformán hiteles. Az eredeti példányt a letéteményes őrzi és megküldi annak hitelesített másolatait a jelen Megállapodást aláíró Feleknek. A jelen Megállapodás rendelkezéseinek eltérő értelmezése esetén az orosz nyelvű szöveg az irányadó.

**MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA NEVÉBEN**

**AZ OROSZORSZÁGI FÖDERÁCIÓ
KORMÁNYA NEVÉBEN**

**UKRAJNA
MINISZTERI KABINETJE
NEVÉBEN**

Magyarország Kormánya, Ukrajna Miniszteri Kabinetje és az Oroszországi Föderáció Kormánya között a Magyarország és az Oroszországi Föderáció között Ukrajna területén keresztül történő nukleárisanyag-szállításról szóló Megállapodáshoz

A különleges szállítmányok vasúton történő szállítását szabályozó nemzetközi dokumentumok felsorolása

1. A különleges szállítmányok szállítását szabályozó nemzetközi dokumentumok:

- a) Veszélyes áruk fuvarozásáról szóló szabályzat (az 1951. november 1-jei, a Nemzetközi Vasúti Árufuvarozásról szóló Megállapodás 2. melléklete);
- b) Az atomkárokért való polgári jogi felelősségről Bécsben 1963. május 21-én kelt nemzetközi egyezmény;
- c) A nukleáris anyagok fizikai védelméről szóló, 1979. október 26-án kelt egyezmény;
- d) A nukleáris balesetekről adandó gyors értesítésről szóló 1986. szeptember 26-án aláírt egyezmény;
- e) A nukleáris baleset, vagy sugaras veszélyhelyzet esetén való segítségnyújtásról szóló, 1986. szeptember 26-án aláírt egyezmény;
- f) A Nemzetközi Atomenergia Ügynökség keretében a kiégett fűtőelemek kezelésének biztonságáról és a radioaktív hulladékok kezelésének biztonságáról létrehozott, 1997. szeptember 5-én kelt közös egyezmény.

2. A Nemzetközi Atomenergia Ügynökség (NAÜ) dokumentumai, figyelembe véve azok módosításait:

- a) Radioaktív anyagok biztonságos szállításának szabályai. No TS-R-1, NAÜ, Bécs, 2005.;
- b) A nukleáris anyagok és nukleáris létesítmények fizikai védelme, INFCIRC/225/ Rev. 5.

Magyarország Kormánya, Ukrajna Miniszteri Kabinetje és az Oroszországi Föderáció Kormánya között a Magyarország és az Oroszországi Föderáció között Ukrajna területén keresztül történő nukleárisanyag-szállításról szóló Megállapodáshoz

KÖVETELMÉNYEK

Magyarország és az Oroszországi Föderáció között Ukrajna területén keresztül történő különleges szállítmányok szállításához szükséges szervezési és végrehajtási feltételekhez

A különleges szállítmányok Magyarország és az Oroszországi Föderáció közötti forgalomban Ukrajna területén keresztül történő szállítása megszervezésének és végrehajtásának feltételei, amelyeket a Magyarország Kormánya, Ukrajna Miniszteri Kabinetje és az Oroszországi Föderáció Kormánya között a Magyarország és az Oroszországi Föderáció között Ukrajna területén keresztül történő nukleárisanyag-szállításról szóló Megállapodás 4. Cikk 5. pontja alapján kell kidolgozni, az alábbi kérdéseket szabályozzák:

- a szállítványozási okmányok kiállítása;
- a szállítások megtervezése;
- a Felek hatáskörrel rendelkező szervei közötti együttműködés;
- a különleges szállítmány őrzését és fizikai védelmét végrehajtó szervek közötti együttműködés;
- együttműködés az áru feladója és az áru címzettje, valamint a vasúttársaságok között;
- együttműködés azon szervek között, amelyek végrehajtják az adott állam jogszabályai által megkövetelt valamennyi ellenőrzést az államhatáron lévő átléptetési pontokon (ellenőrzési pontokon);
- a különleges szállítmány szállításának végrehajtásában közreműködő jogi személyek közötti információcsere eljárásrendje;
- a különleges szállítmány szállításával kapcsolatos információ minősítés szerinti kezelését biztosító eljárásrend;
- a különleges szállítmány szállításának szervezésével kapcsolatos, a technológia sajátosságok miatt indokolt egyéb kérdések.

Magyarország Kormánya, Ukrajna Miniszteri Kabinetje és az Oroszországi Föderáció Kormánya között a Magyarország és az Oroszországi Föderáció között Ukrajna területén keresztül történő nukleárisanyagszállításról szóló Megállapodáshoz

Eljárásrend

A különleges szállítmányok tekintetében az őrségváltás (védelemváltás), az őrizetéért való felelősség átruházási rendje, valamint a határellenőrzést, a vámellenőrzést, és az állami ellenőrzést végző egyéb szervek képviselőinek a különleges szállítmányokat szállító közlekedési eszközökhöz való hozzáférési rendje

1. Az őrségek a különleges szállítmányt szállító közlekedési eszköz megérkezése előtt legalább egy órával érkeznek az őrségváltás pontjára, amely a különleges szállítmányok őrizetével kapcsolatos felelősség átruházási pontjául szolgál.
2. Az orosz őrség személyi állománya az őrségváltási pontra történő eljutás során az Oroszországi Föderáció Belügyminisztériuma belügyi csapatai számára meghatározott egyenruhában léphet Ukrajna területére, és a felelősség átvételét követően a különleges szállítmányt szállító közlekedési eszköz őrizetét saját nemzeti törvényei szerint valósítja meg.
3. A különleges szállítmányok őrizetével kapcsolatos felelősség átruházására kizárólag a különleges szállítmányok műszaki átadásának befejezése, az ukrán államhatár átlépéséhez szükséges – az ukrán törvények által meghatározott – ellenőrzések befejezése és az őrség személyi állománya biztonságát szavatoló intézkedések végrehajtása után kerülhet sor.
4. A különleges szállítmány őrizetének átadás-átvétele a vasúti szerelvény hálózati feszültségmentesítését követően történik. A vasúti feszültségmentesítés időtartama nem lehet kevesebb, mint egy óra.
5. A határőrizet, a vámszolgálat és más állami ellenőrző szervek képviselői részére az őrségek parancsnokai biztosítják a hozzáférést a különleges szállítmányokat tartalmazó szállítóeszközhöz, a különleges szállítmányt kísérő felelős személy tudtával és jelenlétében.
6. Ukrajna területén az őrségváltási pontra történő eljutás során az orosz őrség fegyvereit és lőszerait – amennyiben az őrizet nem teljesít szolgálatot – az őrség vezetőjének pecsétlenyomatával ellátott zárt fémládában tárolják. Az őrségváltás helyén az őrség parancsnoka felmutatja az ukrán vám- és határellenőrzési hivatal illetékes képviselőinek szolgálati igazolványát, személyazonosságát igazoló okmányát, valamint a szolgálati fegyverek listáját.

7. Az őrség (védelem) parancsnokai a különleges szállítmány őrizetének átadás-átvételét 3 példányban készítenő jegyzék alapján végzik, amelyet saját aláírásukkal és a különleges szállítmányt kísérő felelős személy aláírásával hitelesítenek.

8. A jegyzék első példányát a különleges szállítmányt kísérő felelős személy kapja. A jegyzék második és harmadik példányát az őrség (védelem) parancsnokai kapják.

9. A különleges szállítmányt kísérő felelős személy átadja a különleges szállítmány őrzését átvevő őrség parancsnokának a különleges szállítmányokat szállító konténer-vagonokon elhelyezett ólomzárak lenyomatmintáit, valamint a kísérő vagonban lévő szolgálati helyiségeket, amelyek az őrség személyi állománya elhelyezését szolgálják.

10. A különleges szállítmányt szállító közlekedési eszköz átvételét az őrség parancsnokai a különleges szállítmányt kísérő felelős személy jelenlétében valósítják meg, az ólomzárakkal ellátott konténer-vagonok szemrevételezésével.

11. A különleges szállítmányok őrzéséért való felelősség átadási eljárása az őrségváltással fejeződik be.

12. Vitás kérdések felmerülése esetén az őrségek parancsnokai jegyzőkönyvet készítenek, amelyet a különleges szállítmányt kísérő felelős személy hagy jóvá.”

4. §

(1) Ez a törvény – a (2) bekezdésben meghatározott kivétellel – a kihirdetését követő napon lép hatályba.

(2) A 2. § és a 3. § a Megállapodás 10. Cikk 1. pontjában meghatározott időpontban lép hatályba.

(3) A Megállapodás, illetve a 2. § és a 3. § hatálybalépésének naptári napját a külpolitikáért felelős miniszter annak ismertté válását követően a Magyar Közlönyben haladéktalanul közzétett közleményével állapítja meg.

(4) E törvény végrehajtásához szükséges intézkedésekről az energiapolitikáért felelős miniszter gondoskodik.

INDOKOLÁS

Általános indokolás

A törvényjavaslat célja a Magyarország és az Oroszországi Föderáció között Ukrajna területén keresztül történő nukleárisanyag-szállítás biztosításának kereteit rögzítő új kormányközi megállapodás kihirdetése.

A friss üzemanyag biztosítását szolgáló szállítások nemzetközi keretfeltételeit jelenleg a Magyar Köztársaság Kormánya, az Orosz Föderáció Kormánya és Ukrajna Kormánya között a Magyar Köztársaság és az Orosz Föderáció között Ukrajna területén keresztül történő nukleáris üzemanyag szállítás terén való együttműködésről, 1992. december 29. napján kelt egyezmény (a továbbiakban: hatályos egyezmény) szabályozza. A hatályos egyezmény felülvizsgálatra szorult, amelynek indokát különösen az Ukrán Fél 2006. évben tett felülvizsgálatra irányuló kezdeményezése, a szállítás során alkalmazandó állami fegyveres őrésre és a nukleáris kárfelelősség átszállására vonatkozó kérdések újratárgyalásának szükségessége, a Nemzetközi Atomenergia Ügynökség égisze alatt azóta született és alkalmazandó nemzetközi egyezmények rögzítésének feladata, valamint a nukleárisüzemanyag-ciklus lezárási módjában történt technikai fejlődés jelentette.

A Megállapodás létrehozására vonatkozó felhatalmazást a nukleáris anyagoknak az Oroszország és Magyarország között Ukrajna területén keresztül történő szállításáról szóló szerződés létrehozására adott felhatalmazásról szóló 1/2008. (I. 19.) ME határozat adta meg.

A Megállapodás tárgyi hatálya a hatályos egyezményhez képest tágabb, az nemcsak a friss és kiegészített nukleáris üzemanyag szállításának biztosítására terjed ki, hanem a nukleáris üzemanyag ciklushoz tartozó más kategóriájú nukleáris anyagok, a természetes urán, a kiegészített nukleáris anyagok feldolgozásának eredményeként keletkező radioaktív anyagok, valamint az ilyen anyagokhoz szükséges vasúti szállításra szolgáló üres csomagolási egységek (a továbbiakban együtt: különleges szállítmány) szállításának biztosítására is.

A Megállapodás megoldja a Budapesti Kutatóreaktor kiegészített fűtőelemeinek Oroszországi Föderációba való visszaszállítását is, korábban ugyanis ezzel összefüggésben a hatályos egyezmény értelmezése körében problémák merültek fel.

A Megállapodásban kijelölt egyes szervek dolgozzák ki és hagyják jóvá a konkrét szállítás szervezési és végrehajtási feltételeit, amelyekre vonatkozóan a Megállapodás csupán keretjelleggel tartalmaz követelményeket.

A Megállapodás a különleges szállítmányok kíséretének az eddig konkrétan kijelölt fél általi biztosítása helyett a magyar és az orosz üzemeltető, azaz a szállítás irányától függően feladó vagy címzett üzemeltetők között megkötendő magánjogi szerződésre bízva a különleges szállítmány feladó vagy címzett által biztosított kíséretének szabályozását.

A szállítmány fegyveres őrrel történő védelmét a Megállapodás alapján saját államterületén minden Fél maga biztosítja.

A Megállapodás aktualizálja és kibővíti a különleges szállítmányok vasúton történő szállítását szabályozó nemzetközi dokumentumok Felek által alkalmazandó körét, továbbá pontos

részletszabályokat határoz meg a különleges szállítmányok őrségváltásának és az őrizetéért való felelősségének az átruházási rendjéről.

Az atomkárokért való felelősséget a Megállapodás az atomkárokért való polgári jogi felelősségről Bécsben 1963. május 21-én kelt nemzetközi egyezménynek megfelelően rendezi, így azt a különleges szállítmány átadás-átvételi időpontjához viszonyítva – a szállítás irányától függően – a feladó vagy a címzett üzemeltetőre telepíti. A Megállapodás 8. Cikk 3. pontja alapján a Magyar Fél, illetve az Orosz Fél – annak függvényében, hogy az előzőek szerint melyik Fél államában működő üzemeltetőt terheli az atomkárért való felelősség – garantálja a különleges szállítmányok szállítása során bekövetkező nukleáris baleset következményeinek felszámolásával kapcsolatos költségek saját államában működő üzemeltetője általi megtérítését.

Részletes indokolás

Az 1. §-hoz

Az 1. §-ban az Országgyűlés felhatalmazást ad a Megállapodás kötelező hatályának elismerésére.

A 2. §-hoz

A 2. § Magyarország Kormánya, Ukrajna Miniszteri Kabinetje és az Oroszországi Föderáció Kormánya között a Magyarország és az Oroszországi Föderáció között Ukrajna területén keresztül történő nukleárisanyag-szállításról szóló megállapodás kihirdetéséről rendelkezik.

A 3. §-hoz

A 3. § a Megállapodás hiteles magyar nyelvű szövegét tartalmazza.

A 4. §-hoz

A 4. § a törvény hatálybalépéséről rendelkezik, valamint megnevezi a törvénnyel kihirdetett Megállapodás hatálybalépésnek naptári napját megállapító minisztert, továbbá a törvény végrehajtásáért felelős minisztert.